

ISSN 2524-2369 (Print)

ISSN 2524-2377 (Online)

УДК 81.367.3:(811.161.1+811.581)

<https://doi.org/10.29235/2524-2369-2019-64-2-182-190>

Паступіў у рэдакцыю 08.12.2017

Received 08.12.2017

Шоу Цзяжуй

Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка, Мінск, Беларусь

ПРАБЛЕМА СІНТАКСІЧНАЙ НЕПАЎНАТЫ Ў КІТАЙСКІМ МОВАЗНАЎСТВЕ

Анотацыя. Аналізуюцца праблемы сінтаксічнай непаўноты ў асветленні розных сінтаксічных школ і напраўленняў. Паказаны тэарэтычныя асновы і метадалагічныя прынцыпы кожнай сінтаксічнай школы і інтэрпрэтацыя структурна-сінтаксічных мадыфікацый у кітайскай лінгвістыцы. Выдзелены і сістэматызаваны наступныя сінтаксічныя напраўленні: лагіка-грамматычнае, формальнае, псіхалагічнае, структурнае, семантычнае, функцыянальнае. Паказаны крытэрыі сінтаксічнай непаўноты ў кітайскай лінгвістыцы і асноўныя тыпы непаўных канструкцый: з пропуском падлежачага, сказуемага, дапаўнення, аб'яднання, аб'яднання, аб'яднання.

Аналіз навучнай літаратуры па праблеме структурна-сінтаксічных мадыфікацый дазваляе разпрацаваць канцэпцыю даследавання непаўных прадложэнняў у кітайскай мове, выявіць іх структурныя тыпы, усталяваць спецыфіку спосабаў эксплікацыі прадикатывых значэнняў, ахарактарызаваць кампенсаторныя ўласцівасці парадзігмы структурна-сінтаксічных мадыфікацый.

Ключевые слова: сінтаксічная непаўнота, кампенсаторны прызнак, структурна-сінтаксічная мадыфікацыя, экспліцытная і імпліцытная семантыка, фіксаваны і свабодны парадак слоў, прадпозіцыйны і постпозіцыйны сінтаксічныя тыпы, прадикатывая катэгорыя, непаўнае прадложэнне

Для цытавання. Шоу Цзяжуй. Праблема сінтаксічнай непаўноты ў кітайскай мовазнаўстве / Цзяжуй Шоу // Вес. Нац. акад. навук Беларусі. Сер. гуманіт. навук. – 2019. – Т. 64, № 2. – С. 182–190. <https://doi.org/10.29235/2524-2369-2019-64-2-182-190>

Shou Jiarui

Belarusian State Pedagogical University named after Maxim Tank, Minsk, Belarus

PROBLEM OF SYNTACTIC INCOMPLETENESS IN CHINESE LINGUISTICS

Abstract. The article analyzes the problems of syntactic incompleteness in the sanctification of different syntactic schools and directions. The theoretical foundations and methodological principles of each syntactic school and the interpretation of structural-syntactic modifications in Chinese linguistics are shown. The following syntactic directions are distinguished and systematized: logical-grammatical, formal, psychological, structural, semantic, functional. The criteria for syntactic incompleteness in Chinese linguistics and the main types of incomplete constructions are shown: with the omission of the subject, the predicate, the complement, the definition, the circumstance, the preposition.

The analysis of the scientific literature on the problem of structural-syntactic modifications allows us to develop the end of the study of incomplete sentences in the Chinese language, to reveal their structural types, to establish the specifics of explication methods of predicative values, to characterize the compensatory properties of the paradigm of structural-syntactic modifications.

Keywords: syntactic incompleteness, compensatory feature, structural-syntactic modification, explicit and implicit semantics, fixed and free word order, preposition and postposition syntactic types, predicative category, incomplete sentence

For citation. Shou Jiarui. Problem of syntactic incompleteness in chinese linguistics. *Vestsi Natsyyianal'nai akademii navuk Belarusi. Seryya humanitarnykh navuk = Proceedings of the National Academy of Sciences of Belarus. Humanitarian Series*, 2019, vol. 64, no. 2, pp. 182–190 (in Belarusian). <https://doi.org/10.29235/2524-2369-2019-64-2-182-190>

У сучасным мовазнаўстве тыпалагічныя даследаванні праводзяцца дастаткова шырока і паходжаюць розныя іх узроўні, сістэмы, заканамернасці функцыянавання. Адным з актуальных пытанняў у сучасных тыпалагічных даследаваннях выступае праблема сінтаксічнай непаўноты канструкцыі, якая вывучалася ў кітайскай мовазнаўстве на аснове тэарэтычных асноў розных сінтаксічных школ і напрамкаў.

У гісторыі кітайскага мовазнаўства няпоўныя канструкцыі вывучалі прадстаўнікі *логіка-граматычнай школы* [1–3]. Метадалагічныя прынцыпы даследавання дадзенай школы абмяжоўваліся прыёмамі лагічнага аналізу, структура сказа атаясамлівалася з лагічным суджэннем, адсутнасць аднаго з кампанентаў якога расцэньвалася як сінтаксічная непаўната.

У кітайскім мовазнаўстве метадалагічныя прынцыпы лагічнай школы ў цэлым адпавядаюць еўрапейскім, пры гэтым навукоўцы размяжоўваюць граматычную непаўнату і лагічную незавершанасць. Сказ разглядаўся як сродак выражэння лагічных адносін. У якасці элементаў лагічнага суджэння вылучаліся як кампаненты аб'ектна-суб'ектнага і прэдыкаўнага тыпаў, так і часткі простага сказа (няпоўнага ў тым ліку): «Лагічнае суджэнне ў форме сказа павінна ўключаць адпаведныя кампаненты: суб'ект, аб'ект і прэдыкат. Але ў канкрэтнай сітуацыі або кантэксце можа апускацца і іншы кампанент. Падобная з'ява належыць да граматычнай непаўнаты, паколькі логіка-семантычныя адносіны ў выказванні засталіся нязменнымі» [1, с. 13–17]. Зыходзячы з падобнай тэорыі, сказ 他走着, 一直走着, 什么也没看见; 不知道, 也记不得他这是到哪儿去 (曹) (літаральна: Ён хадзіў увесь час, нічога не бачыў і не ведае, куды павінен ісці) кваліфікуецца як няпоўны з пропускам суб'екта, пры гэтым на ўзроўні лагічнага суджэння прычынна-выніковыя адносіны выяўляюцца ў поўнай меры.

Арыгінальную трактоўку праблемы сінтаксічнай непаўнаты выказаў Люй Шусян. Няпоўны сказ, на думку даследчыка, «выразна і коротка выказвае мысленне. Таму кваліфікацыйнай прыкметай неабходна лічыць не толькі пропуск члена на ўзроўні фармальна-граматычнай схемы сказа, а таксама недастатковасць на ўзроўні яго семантычнай арганізацыі» [4, с. 68]. Відавочна, што вучоныя адносяць да кваліфікацыйных прыкмет логіка-семантычную «правільнасць» выказвання, а значыць, за аснову вылучэння няпоўных канструкцый узяты адносіны паміж аб'ёмамі паняццяў сказаў – прычынна-выніковыя, уключэння, накладання, адмаўлення і інш. Напрыклад, прычынна-выніковыя адносіны выяўляюцца паміж часткамі складанага сказа: 张英才本想中午离开, 听说余志和李子要回来, 又改了主意, 决定多住一天 (刘) (літаральна: Ён хацеў бы выехаць удзень, але ведаў, што сябры хутка вернуцца, вырашыў пажыць яшчэ дзень). Адносіны адмаўлення 为了实现这个愿望, 不是没人试过; 而是多次试过, 不行 (张) (літаральна: Каб рэалізаваць гэта жаданне, няма нікога, хто б спрабаваў, а (я) многа разоў спрабаваў, але не атрымалася) фарміруюцца паміж аб'ёмамі паняццяў самастойных канструкцый у складзе звышфразавога адзінства. У якасці кампенсаторных кампанентаў ужываюцца экспліцытна выражаныя суб'ект і прэдыкат.

Сказы з сінтаксічнай непаўнатай у кітайскай мове – скарачаныя – маюць ідэнтычнае семантычнае напаўненне ў параўнанні з поўнымі, логіка мыслення пры пропусках не парушаецца. Фармальна-граматычная прыкмета з'яўляецца пераменнай характарыстыкай у тэорыі логіка-граматычнай школы і не ўваходзіць у рэестр сістэмаўтваральных параметраў. Камунікатыўная функцыя сказаў абумоўлена заканамернасцямі іх функцыянавання, рэгулятыўнай здольнасцю моўных кампанентаў і ўзроўняў, а не наяўнасцю / адсутнасцю структурных элементаў.

Відавочна, што даследаванні прадстаўнікоў логіка-граматычнай школы ў мовазнаўстве ўнеслі пэўны ўклад у распрацоўку праблемы структурна-сінтаксічных мадыфікацый. Былі вызначаны параметры сінтаксічнай непаўнаты і семантычнай завершанасці сказа, выяўлены віды лагічных адносін паміж аб'ёмамі паняццяў у выказванні. Адмежаванне канстантных і пераменных характарыстык сінтаксічных канструкцый дало магчымасць вызначыць кваліфікацыйныя і сістэмаўтваральныя параметры, якія сталі асновай адпаведнай класіфікацыі. Пры гэтым неабходна адзначыць, што метадалагічныя прынцыпы названай школы пабудаваны на агульналагічных заканамернасцях: катэгорыі логікі і граматыкі атаясамліваюцца, што не дазваляе ў поўнай меры выявіць тыпалагічныя асаблівасці сінтаксічнай непаўнаты ў кітайскай мове.

Сінтаксічная непаўната разглядалася ў межах *фармальнай граматычнай школы* [4; 5]. Метадалагічны апарат дадзенай лінгвістычнай школы грунтуваўся на прынцыпе камбінаторных уласцівасцей сказа. Асноўным крытэрыем пры кваліфікацыі сінтаксічных з'яў была адпаведнасць / неадпаведнасць сказа фармальна-граматычнай схеме. У межах названага напрамку ўпершыню былі вызначаны граматычныя крытэрыі сінтаксічнай непаўнаты. Да няпоўных адносілі сказы, у якіх апушчаны структурна неабходны кампанент.

Тэарэтычныя прынцыпы фармальна-граматычнай школы дазволілі кітайскім моваведам дакладна акрэсліць мінімальную схему інварыянтнай канструкцыі: «Любы сказ павінен мець у складзе шэсць кампанентаў: дзейнік, выказнік, дапаўненне, азначэнне, акалічнасць, паўпрэдыкатывую постпазіцыйную акалічнасць» [4, с. 61]. Неабходна адзначыць, што мінімальны склад фармальна-граматычнай схемы інварыянтных канструкцый у кітайскай мове большы ў параўнанні з беларускай, што абумоўлена такой тыпалагічнай асаблівасцю кітайскай мовы, як адсутнасць граматычных форм, а значыць, кожны кампанент мае семантыка-сінтаксічную аўтаномнасць. Вылучаныя тыпалагічныя параметры дазволілі кваліфікаваць сінтаксічную непаўнату як «пропуск кампанентаў сказа, які абумоўлены кантэкстам або сітуацыяй, а апушчаныя члены лёгка могуць быць узноўлены» [4, с. 68].

У сваіх даследаваннях Чжан Гуйбінь у цэлым прытрымліваецца метадалагічных прынцыпаў фармальна-граматычнай школы, але пры гэтым заўважае, што сінтаксічная непаўнота ў кітайскай мове назіраецца на розных узроўнях, гэтыя з'явы неабходна строга дыферэнцыраваць: «Апушчэнне прагматычнае вылучаецца на ўзроўні кантэксту і сітуацыі. Апушчэнне фармальнае праўляецца на ўзроўні структурнай арганізацыі. Апушчэнне семантычнае кваліфікуецца ў тым выпадку, калі колькасць склад кампанентаў сказа недастатковы для выражэння сэнсу» [5, с. 25]. Відавочна, што прыроду ўзнікнення структурна-сінтаксічных мадыфікацый даследчык кваліфікуе як структурна-камбінаторную, што абумоўлена фіксаваным парадкам слоў у сінтаксічнай сістэме кітайскай мовы. Напрыклад, у сказе тыпу 都罚款, 一个瓶子十块钱 (王) (літаральна: *Усё, заплаціць штраф? – Адно бутэльку – дзесяць юаней*) прапушчаны выказнік, які кампенсуецца на ўзроўні дыялагічнага адзінства. Таму сказ і кваліфікуецца як няпоўны.

Псіхалагічная сінтаксічная школа ў кітайскім мовазнаўстве прадстаўлена не шырока. Да яе адносіцца невялікая колькасць прац, што грунтуецца на метадалагічных прынцыпах інтэрпрэтацыі мовы як прадукту псіхалагічнай дзейнасці чалавека. Інтэрэс да названай праблемы быў абумоўлены неабходнасцю выявіць законы параджэння маўленчай інфармацыі пэўнай асобай, вызначыць узаемадзеянне паміж маўленчай і псіхалагічнай дзейнасцю чалавека. Большасць даследчыкаў прытрымліваецца меркавання, што пропуск у сказе выкліканы прынцыпам эканоміі моўных сродкаў [6–8]: «Імкненне да перадачы найбольш поўнай інфармацыі мінімальнымі сродкамі прыводзіць да апушчэння вядомых з кантэксту кампанентаў сказа, што надае выказванню сцісласць і яснасць» [6, с. 618]. Асноўным крытэрыем кваліфікацыі сказа даследчыкі лічылі паўнату прадстаўлення аб аб'ектыўнай рэчаіснасці, а не граматычную форму. Адпаведна, аб'ектам вывучэння лічыліся рэальна ўжываемыя формы, а не абстракцыі.

Відавочна, што метадалагічныя прынцыпы даследавання структурна-сінтаксічных мадыфікацый, прапанаваныя прадстаўнікамі псіхалагічнай школы ў мовазнаўстве, унеслі пэўны ўклад у даследаванне няпоўных канструкцый. Сэнсавая дастатковасць сказа пры яго кваліфікацыі ўлічвалася ў большай ступені, чым у астатніх школах, што пазітыўна адбілася на выбары аб'екта даследавання ў кітайскай мове. Аднак кола няпоўных сказаў атрымалася неапраўдана вузкім – да іх адносілі толькі перарваныя сказы, што некалькі ўскладняла іх сістэматызацыю. Няпоўныя сказы тыпу 她接过报纸, 随意地看了一下(巴) (літаральна: *Ён узяў газету, выадкова паглядзеў*) перадаюць сэнс у поўным аб'ёме і кваліфікуюцца як семантычна дастатковыя. Апушчаны член у іх, у дадзеным выпадку дапаўненне, названы ў кантэксце, паўтараць яго няма неабходнасці. Да значных дасягненняў псіхалагічнай школы найперш можна аднесці распрацоўку новай метадалогіі даследавання сінтаксічных з'яў, заснаваных на атаясамліванні катэгорый псіхалогіі і мовазнаўства, і дакладнае вызначэнне аб'екта лінгвістычнага даследавання.

У 20–30-я гг. XX стагоддзя пачаў развівацца кірунак **структурнага сінтаксісу**, асноўнымі метадалагічнымі прынцыпамі якога былі сістэмнасць, структурнасць і іманентнасць. Гэта дазволіла ўзбагаціць тэарэтычную базу сінтаксісу і адкрыць перспектывы для даследавання найбольш складаных з'яў у кітайскай мове.

Тэарэтычныя асновы структурнага сінтаксісу ў кітайскім мовазнаўстве ў цэлым грунтаваліся на асноўных метадалагічных прынцыпах еўрапейскай школы. Даследчык Фан Сяо распрацаваў тэорыю дынамічнай абумоўленасці сінтаксічнай дэрывацыі і вылучаў у кітайскай мове інварыянтныя мадэлі і іх мадыфікацыі. Да мадыфікацый вучоны адносіў, акрамя канструкцый з эліпсісам,

парцэляцыяй, рэдукцыяй, кампрэсіяй, і канструкцыі з інверсійным парадкам слоў, паколькі ў кітайскай мове парадак слоў фіксаваны: «У кітайскай мове вылучаюцца два функцыянальныя тыпы сказаў: фармальны і мадыфікаваны» [9, с. 161]. Фармальны тып уключае ўсе зыходныя сінтаксічныя формы. Да мадыфікацый адносяць сінтаксічна няпоўныя сказы тыпу: *吃过了* (літаральна: *Паеў*), эліптычныя: *你人呢* (літаральна: *Ты – дзе?*), сказы з інверсійным парадкам слоў: *来了吗, 你哥哥?* (літаральна: *Вярнуўся твой брат?*) [9, с. 161].

Няпоўныя сказы ў кітайскім мовазнаўстве кваліфікаваліся таксама на аснове прапушчанага члена (Хуан Божун, Лао Сюйдун). Пры класіфікацыі ўлічваўся від маўленчай дзейнасці (дыялог, маналог), таму вылучаліся канструкцыі сітуацыйныя (дыялагічныя) і кантэкстуальныя: «У пэўнай моўнай сітуацыі прапускаецца член, які быў названы ў папярэднім або наступным кантэксце» [10, с. 94]. У кантэкстуальна няпоўным сказе кампенсаторную функцыю выконвае экспліцытна выражаны член: *他在中国人民大学上学时, 学过一点俄语, 后来再没坚持, 也差不多忘光了* (路) (літаральна: *Калі ён вучыўся ў Кітайскім народным універсітэце, навучыўся крыху кітайскай мове, потым не размаўляў і амаль забыўся*).

Метадалагічныя прынцыпы структурнага сінтаксісу дазволілі даследаваць адносіны сінтаксічнага нуля і эліпсіса. Большасць навукоўцаў атаясамлівалі гэтыя паняцці [11], пры гэтым некаторыя вучоныя катэгарычна размяжоўваюць эліпсіс і сінтаксічны нуль [12]. Адрозніваецца арыгінальнасцю канцэпцыя Чжан Цяньвэй, які дыферэнцыруе сумежныя з’явы ў кітайскай мове і вылучае непасрэдна сінтаксічны нуль, апушчаны суб’ект і пустую катэгорыю. У канструкцыях з сінтаксічным нулём патэнцыяльна можа быць апушчаны любы член: *星期天不上课, 今天星期天* (刘) (літаральна: *У нядзелю няма заняткаў, сёння нядзеля*), у сказах з апушчаным суб’ектам звычайна апускаецца дапаўненне: *我们到处找她, 可就是找不到* (洁) (літаральна: *Мы ўсюды шукаем яе, але не знайшлі*), у сказах з пустой катэгорыяй у якасці кампенсаторнага кампанента выступаюць усе віды дапаўнення: *这本书, 我不看* (літаральна: *Гэту кнігу я не чытаў*) [12, с. 3–4].

Тэорыя суадносін сінтаксічнага нуля і эліпсіса, распрацаваная кітайскімі навукоўцамі, безумоўна, дала магчымасць дыферэнцыраваць незамешчаныя сінтаксічныя пазіцыі ў адпаведнасці са структурнымі, семантычнымі і функцыянальнымі параметрамі. Гэта адкрыла перспектывы для больш дэтальнага вывучэння розных сінтаксічных з’яў.

Няпоўныя сказы даследаваліся ў аспекце паўната / непаўната сінтаксічнай адзінкі. Неабходна адзначыць, што большая частка навукоўцаў [13; 14] лічылі ўсе мадыфікацыі з пропускам членаў няпоўнымі. У кітайскім мовазнаўстве любы пропуск, сінтаксічная дэрывацыя або інверсія кваліфікуецца як структурна-сінтаксічная мадыфікацыя. Нельга не пагадзіцца з тым, што ў кітайскай мове няпоўныя сказы маюць пэўную функцыянальную дастатковасць, аднак кваліфікаваць іх як структурна поўныя было б няправільна.

Распрацоўка тэорыі інварыянтнасці сінтаксічных мадэлей з’явілася базай для аналізу і сістэматызацыі ўсіх структурна-сінтаксічных мадыфікацый. Найбольшую каштоўнасць для кітайскага мовазнаўства ўяўляе тэорыя інварыянтнасці прэдыкатыўна-суб’ектнага комплексу. У кітайскай мове пропускі суб’ектных, аб’ектных, прэдыкатыўных кампанентаў і службовых часцін мовы кваліфікуюцца як з’явы аднаго парадку, таму кола няпоўных сказаў у кітайскай мове больш шырокае, чым у славянскіх. Да іх адносяцца сказы з пропускам дзейніка, выказніка, дапаўнення, азначэння, акалічнасці, прыназоўніка, злучніка [15–19].

Для даследавання і сістэматызацыі няпоўных сказаў навукоўцы выкарысталі розныя метады і прыёмы структурнага сінтаксісу. Сін Фуі ўжываў сінтаксічныя сувязі (прэдыкатыўныя, атрыбутыўныя і інш.) і адносіны (прычынна-выніковыя, умоўныя, далучальныя і інш.) для выяўлення кампенсаторных магчымасцей кантэксту. Арыгінальную класіфікацыю прапанаваў Фан Мэй, які дыферэнцыруе постпазіцыйны і перадпазіцыйны эліпсіс: *我们天天穿衣吃饭, 应该知道衣和饭的生产过程* (літаральна: *Мы кожны дзень апранаемся і ядзім, (мы) павінны ведаць працэсы вытворчасці вопраткі і прадуктаў*); *掌握了拼音方案, 我们学习普通话就方便多了* (літаральна: *Аваладаем транскрыпцыяй кітайскай мовы, потым (нам) вывучаць кітайскую мову будзе лягчэй*) [16]. Такая класіфікацыя ў кітайскай мове абгрунтавана і апраўдана. Змена парадку слоў утварае новыя віды сказаў, якія з’яўляюцца спецыфічнымі для моў ізаляванага тыпу.

Аналіз няпоўных сказаў у параўнальным аспекце даў магчымасць выявіць спецыфічныя асаблівасці сінтаксічнай сістэмы ў розных мовах [20; 21]. Адною з такіх асаблівасцей кітайскіх няпоўных сказаў з'яўляецца абавязковая наяўнасць прапушчанага члена ў кантэксце, «адсутнасць у кітайскай мове склонаў і спражэння робіць немагчымым кампенсацыю апушчанага дзеяслова невербальнымі сродкамі. Для ідэнтыфікацыі семантыкі сказа абавязкова патрабуецца экспліцытна выражаны дзеяслоў» [20, с. 285]. Такая кваліфікацыя сінтаксічнай непаўнаты звужае кола ўнутрысінтагматычных эліптычных сказаў у кітайскай мове: да іх адносяцца выключна канструкцыі з семантыкай татальнай лакалізацыі: 你父亲呢? (曹) (літаральна: *Дзе твой бацька?*).

Несумненна, распрацоўкі ў галіне структурнага сінтаксісу ўнеслі значны ўклад у даследаванне структурна-сінтаксічных мадыфікацый у кітайскай мове. Распрацоўка тэорыі інварыянтных структур дала магчымасць адмяжоўваць зыходныя мадэлі і іх мадыфікацыі. Канцэпцыя парадыгматычнага і сінтагматычнага строю мовы зрабіла магчымым размежаваць з'явы сінтаксічнага нуля, эліпсіса, пустых катэгорый і нулявых лексем. Гэта адкрыла новыя перспектывы для аналізу і кваліфікацыі функцыянальных адзінак кітайскай мовы.

Семантычная сінтаксічная школа ў Еўропе склалася да сярэдзіны XX стагоддзя пад уплывам ідэй А. А. Патабні, В. фон Гумбальта. Заснавальнікі семантычнага напрамку ў кітайскім мовазнаўстве – Гао Мінкай, Люй Шусян, Ван Лі [2; 4; 22] – выкарыстоўвалі метадалагічную базу аналагічнай еўрапейскай школы. Асноўнымі аб'ектамі даследавання выступалі семантыка сінтаксічнай адзінкі [23–25], моўная сітуацыя [14], кампанентны склад сказа [25–27], экспліцытная і імпліцытная семантыка канструкцый [28; 29], глыбінныя і паверхневыя структуры сказа [14; 15; 25].

У кітайскім мовазнаўстве актыўна даследавалася семантычная арганізацыя няпоўных сказаў, іх кампанентны склад. Люй Шусян вызначыў наступныя адносіны паміж суб'ектамі і прэдыкатамі: вербальна залежныя, свабодныя і імператыўныя. Навуковец вылучыў і класіфікаваў усе ролі залежных ад дзеяслова суб'ектных і аб'ектных кампанентаў. Метадалагічны прынцып семантычнай тоеснасці дазволіў Джу Сяо Я дыферэнцыраваць няпоўныя сказы і канструкцыі з імпліцытнай семантыкай: 你一言,我一语 (літаральна: *Тваё слова пасля майго = Ты (гаворыш) адно слова, я (гавару) адно слова*) [4, с. 68].

Няпоўнымі Чэн Вэйін лічыў сказы, «у якіх прапушчаны член, што папаўняецца з кантэксту або сітуацыі» [27, с. 34]. Класіфікацыя няпоўных канструкцый Чэн Вэйін грунтуецца на спосабе папаўнення семантыкі суб'екта і ўключае наступныя тыпы: перадпазіцыйныя, постпазіцыйныя, дыялагічныя, маналагічныя, абагульненыя. Спецыфічная асаблівасць абагульненых сказаў (у параўнанні з рускай мовай) складаецца ва ўказанні апушчанага суб'екта на групу людзей спосабам яго семантычнага напаўнення: 天气冷了,该穿棉袄了 (路) (літаральна: *Надвор'е стала халодным, трэба (нам) апранацца цяплей*). Абагульненыя сказы ў кітайскай мове адносяцца да няпоўных, паколькі ўказваюць на лагічны суб'ект без матэрыяльнага яго выражэння. У сваю чаргу перадпазіцыйныя сказы з пропускам суб'екта вучоны падзяліў на тыпы ў залежнасці ад сінтаксічнай функцыі кампенсацыйнага кампанента. Напрыклад, у сказе тыпу 今天, 贝贝要回来, 得替她准备点吃的, 快一个月没回家了 (田) (літаральна: *Сёння Бейбей вяртаецца, трэба прыгатаваць для яе ежу, амаль месяц не было (яе)*) кампенсацыйным выступае кампанент, які выконвае функцыю дзейніка і ў няпоўнай канструкцыі, і ў кантэксце. Кампенсацыйны кампанент можа мяняць сінтаксічную функцыю з дзейніка на дапаўненне: 婆婆对我很好, 不愿意离开他 (老) (літаральна: *Бабуля мяне моцна кахае, не хочацца развітвацца з ёй*). Астатнія віды пераменнасці кампенсацыйнага кампанента ўласцівы выключна мовам ізалюванага тыпу і не маюць аналагаў у мовах флектыўнага тыпу (беларускай у прыватнасці). Да іх адносяцца бінарныя парадыгмы суб'ект – выказнік: 为什么不跟她说说话, 哪怕是责备呢, 不也可以打破僵局吗 (老) (літаральна: *Чаму не размаўляе з ёй, хоць бы пасварыўся, няўжо нельга знайсці выйсце?*), суб'ект – азначэнне: 姑娘的脸红的像熟透的苹果, 匆匆说了几句就跑掉了 (老) (літаральна: *Твар дзяўчыны заліўся чырванню, як яблык, (яна) спешна сказала некалькі слоў і пабегла*), суб'ект – сінтаксічна непадзельнае спалучэнне: 母亲让他们到屋里坐, 他们不肯, 只好在院子里说话 (老) (літаральна: *Маці запрасіла іх пасядзець у хаце, яны не захачелі, (маці і яны) размаўлялі на двары*).

Арыгінальную канцэпцыю няпоўных сказаў прадставіў Чжан Юэ. Вучоны ўвёў паняцце «пусты суб'ект», пад якім разумеў незамешчаную сінтаксічную пазіцыю, і падзяліў няпоўныя

канструкцыі на бессуб’ектныя і «няправільныя». Да бессуб’ектных даследчык адносіць сказы з адсутным дзейнікам, якія не патрабуюць папаўнення з кантэксту: 禁止吸烟 (літаральна: *Забараніў курьць*) [30].

Супастаўляльны аналіз сэнсавай арганізацыі няпоўных і поўных сказаў даў магчымасць зрабіць выснову Юань Юйлінь аб іх семантычнай ідэнтычнасці. Для правядзення даследаванняў вучоны выкарыстоўваў метады парадыгматычнай сістэматызацыі канструкцый і прынцыпы семантычнага сінтаксісу, фармальны аспект сказа не ўлічваўся: «Параўнанне інварыянта і мадыфікацыі дазваляе зрабіць выснову аб іх ідэнтычнасці» [23, с. 3].

Дыскусійным у кітайскім мовазнаўстве з’яўляецца пытанне аб дыяпазоне абавязковых кампанентаў і крытэрыях непаўнаты. Адсутнасць склонаў у кітайскай мове «дазваляе адносіць да абавязковых членаў сказа дзейнік, выказнік і дапаўненне» [24, с. 71]. У рамках навуковай палемікі Люй Шусян распрацаваў канцэпцыю функцыянальнай дастатковасці ўсіх структурна-сінтаксічных мадыфікацый. Даследчык дыферэнцыраваў сказы, зыходзячы са спосабаў аднаўлення сэнсу, і выявіў «канструкцыі з кантэкстуальнай непаўнатой і з імпліцытнай семантыкай» [4, с. 68].

Тэорыя паверхневай і глыбіннай структуры дазволіла вылучыць у сказе дынамічную структуру ядра. Фарміраванне і функцыянаванне структурна-сінтаксічных мадыфікацый адбываецца ў выніку «перамяшчэння дынамічнай структуры ядра. Падобная з’ява магчыма толькі пры наяўнасці рухомых элементаў – суб’ектаў і прэдыкатаў. Менавіта яны выказваюць тыповы сэнс канструкцыі ў працэсе функцыянавання» [32, с. 3].

Як паказалі даследаванні, распрацоўкі ў рамках семантычнай сінтаксічнай школы ўнеслі значны ўклад у развіццё тэорыі структурна-сінтаксічных мадыфікацый у кітайскім мовазнаўстве. Тэорыя паверхневай і глыбіннай структур дазволіла вылучыць дынамічнае ядро сказа і кваліфікаваць яго як зыходную мадэль канструкцыі, яе інварыянт. Гэта, безумоўна, адкрыла новыя перспектывы для даследавання, кваліфікацыі і класіфікацыі няпоўных сказаў.

Праблема пропуску ў сказе даследавалася прадстаўнікамі *функцыянальнай школы* ў сінтаксісе. Аб’ектам вывучэння з’яўляліся функцыі сінтаксічных адзінак [33–35]. Метадалагічныя прынцыпы функцыянальнага сінтаксісу ў кітайскім мовазнаўстве пераважна трансфармаваліся ў пытанне аб функцыянальнай дастатковасці няпоўных сказаў. Тэарэтычная база функцыянальнай граматыкі дазваляла класіфікаваць няпоўныя сказы на аснове заканамернасцей іх прэдыкатыўнай будовы. Былі вылучаны «няпоўныя сказы з іменнай, дзеяслоўнай, прыслоўнай структурай» [35, с. 42]. Падобная класіфікацыя з’яўляецца апраўданай, паколькі адлюстроўвае спосаб выражэння прэдыкатаў.

Арыгінальнасцю адрозніваецца тэорыя Шао Цзінмінь, які кваліфікаваў і сістэматызаваў няпоўныя сказы на аснове спосабаў выражэння прэдыкатыўных катэгорый і інтанацыі. Такім чынам, «вылучаюцца сказы апавядальныя, пыталныя і пабуджальныя. Класіфікацыя на аснове функцыі прэдыката ўключае апавядальны сказ з ядзерным кампанентам – дзеясловам, прыметнікам, прыслоўем» [31, с. 113].

Камунікатыўны кампанент няпоўнага сказа вывучаўся ў кітайскім мовазнаўстве ў аспекце яго актуальнага падзелу. Сін Фуі вылучае два камунікатыўныя тыпы няпоўных сказаў – «няпоўныя сказы з анафарычнай непаўнатой: 他是个外国女人 (=他的佣人是个外国女人) (літаральна: *Яна замежная жанчына = Яго служба замежная жанчына*); 你也破了 (=你的衣服也破了), няпоўныя сказы з некалькімі кампенсаторнымі кампанентамі: 熟人还不知道名字 (=他是你的熟人你还不知道他的名字) (літаральна: *Знаёмы, імя яшчэ не ведаеш? = Ён твой знаёмы, ты яшчэ не ведаеш яго імя*)» [14, с. 412].

Сінтаксічная непаўната ў кітайскім мовазнаўстве кваліфікуецца таксама як прагматычная з’ява. Інтэрпрэтацыя семантыкі такога сказа цалкам залежыць ад кантэксту і моўнай сітуацыі. Чэн Вэйін вызначае «тыповы няпоўны сказ з пропускам суб’екта, разуменне сэнсу якога ажыццяўляецца толькі ў працэсе маўленчай камунікацыі» [27, с. 151]. У дадзеным выпадку навуковец выкарыстаў тэорыю кантэксту як метадалагічную базу даследаванняў і кваліфікацыі сінтаксічнай непаўнаты.

Ян Юэянь разглядаў няпоўныя сказы як сродак моўнай эканоміі і лічыў, што найбольш мэтазгодна іх выкарыстоўваць у дыялагічных адзінствах. Апушчэнне, на думку даследчыка, «выкарыстоўваецца з мэтай міжасобасных зносін і ў якасці звязкі ў звышфразавым адзінстве» [35, с. 3].

Тэорыя семантычнай эквівалентнасці, створаная Шао Цзінмін, дала магчымасць сістэматызаваць няпоўныя сказы на аснове заканамернасцей іх функцыянавання. На думку вучонага, для паспяховага функцыянавання няпоўнага сказа «неабходны наступныя ўмовы: пэўны кантэкст або моўная сітуацыя, структурны паралелізм, семантычная эквівалентнасць апушчанага і матэрыяльна выражанага членаў» [36, с. 26–27].

Відавочна, што даследаванне структурна-сінтаксічных мадыфікацый унесла вялікі ўклад у распрацоўку праблемы няпоўных сказаў. Была створана тэарэтычная база для вывучэння і кваліфікацыі сінтаксічнай непаўнаты. Прынцып функцыянальнай дастатковасці, распрацаваны навукоўцамі, дазволіў кваліфікаваць няпоўныя сказы як семантычна поўныя, што дало магчымасць вылучыць іх у кітайскай мове ў асобы тып. Выпрацоўка прынцыпаў актуальнага падзелу зрабіла магчымым кваліфікаваць сінтаксічную непаўнату як сродак фарміравання рэматычнай дамінанты выказвання. Гэта, безумоўна, адкрыла новыя перспектывы для даследавання структурна-сінтаксічных мадыфікацый у мовах ізалюванага тыпу.

Крыніцы даследавання

- 曹。— 曹禺。《日出》，人民文学出版社，2010年，400页。
 刘。— 刘醒龙。《天行者》，人民文学出版社，2009年，292页。
 张。— 张炜。《你在高原》，作家出版社，2010年3月，4680页。
 王。— 王朔。《一半是海水，一半是火焰》，长春：时代文艺出版社，2000。
 巴。— 巴金。《春》，北京：人民出版社，2009年。
 路。— 路遥。《平凡的世界》，北京十月文艺出版社，2013年。
 田。— 田汉。《丽人行》，1957年发表于《剧本》月刊 5月号。
 老。— 老舍。《正红旗，离婚》，鹭江出版社，2017年，380页。
 洁。— 张洁。《沉重的翅膀》，人民文学出版社，2005年，345页。

Спіс выкарыстаных крыніц

1. 吕，冀平。汉语语法基础 / 吕冀平。— 北京：商务印书馆，2000。— 507页 (Люй, Цзипин. Основа грамматики китайского языка / Люй Цзипин。— Пекин : Коммерч. изд-во, 2000。— 507 с.)
2. 高，名凯。汉语语法论 / 高名凯。— 北京：商务印书馆，1986。— 557页 (Гао, Минкай. Исследование грамматики китайского языка / Гао Минкай。— Пекин : Коммерч. изд-во, 1986。— 557 с.)
3. 王，维贤。现代汉语语法理论研究 / 王维贤。— 北京：语文出版社，1997，300页 (Ван, Вэйсянь. Теоретическая грамматика современного китайского языка / Ван Вэйсянь。— Пекин : Изд-во кит. яз., 1997。— 300 с.)
4. 吕，叔湘。汉语语法分析问题 / 吕叔湘。— 北京：商务印书馆，1979，113页 (Люй, Шусян. Вопросы грамматики китайского языка / Люй Шусян。— Пекин : Коммерч. изд-во, 1979。— 113 с.)
5. 张，桂宾。省略句研究评述 / 张桂宾 // 汉语学习，1998 (1) : 25–29 (Чжан, Гуйбинь. Обзор исследования неполных предложений / Чжан Гуйбинь // Изучение кит. яз. — 1998。— № 1。— С. 25–29)
6. 桂，诗春。新编心理语言学 / 诗桂春。— 上海：上海外语教育出版社，2000，426页 (Гуй, Шичунь. Новая психологическая лингвистика / Гуй Шичунь。— Шанхай : Шанхай. изд-во образования иностр. яз., 2000。— 426 с.)
7. 朱，曼殊。心理语言学 / 朱曼殊。— 上海：华东师范大学出版社，1990，490页 (Чжу, Маньшу. Психологическая лингвистика / Чжу Маньшу。— Шанхай : Изд-во Восточнокит. пед. ун-та, 1990。— 490 с.)
8. 刘，利民。心理语言学 / 刘利民。— 四川：四川大学出版社，2000，628页 (Лю, Лиминь. Психологическая лингвистика / Лю Лиминь。— Сычуань : Изд-во Сычуан. ун-та, 2000。— 628 с.)
9. 范，晓。语法理论纲要 / 范晓, 张豫峰。— 上海：上海译文出版社，2003，549页 (Фан, Сяо. Очерки грамматической теории / Фан Сяо, Чжан Юйфэн。— Шанхай : Шанхай. изд-во переводов, 2003。— 549 с.)
10. 黄，伯荣。现代汉语 / 黄伯荣, 廖序东。— 北京：高等教育出版社，2007，261页 (Хуан, Божун. Современный китайский язык / Хуан Божун, Ляо Сюйдун。— Пекин : Изд-во высш. образования, 2007。— 261 с.)
11. 荣，晶。汉语语序研究的理论思考及其考察 / 荣晶 // 语言文学应用，2000 (3) (Жун, Цзин. Теоретическое исследование порядка китайских слов / Жун Цзин // Практика кит. лингвистики。— 2000。— № 3)
12. 张，天伟。省略的定义和研究路径：理论与应用 / 张天伟 // 外语研究，2011 (6) (Чжан, Тяньвэй. Определение и подходы неполных предложений: теория и практика / Чжан Вэй // Исслед. иностр. яз. — 2011。— № 6)
13. 胡，裕树。现代汉语 / 胡裕树。— 上海：上海教育出版社，561页 (Ху, Юйшу. Современный китайский язык / Ху Юйшу。— Шанхай : Шанхай. изд-во образования, 2000。— 561 с.)
14. 邢，福义。现代汉语 / 邢福义。— 北京：高等教育出版社，1991，560页 (Син, Фуи. Современный китайский язык / Син Фуи。— Пекин : Изд-во высш. образования, 1991。— 560 с.)
15. 李，临定。现代汉语句型 / 李临定。— 北京：商务印书馆，1986，328页 (Ли, Линьдин. Синтаксис современного китайского языка / Ли Линьдин。— Пекин : Коммерч. изд-во, 1986。— 328 с.)
16. 华，宏义。主语承主语省略探讨 / 华宏义 // 烟台师范学院学报，2001(3) : 83–89 (Хуа, Хуни. Изучение неполных предложений с компесаторным компонентом подлежащем / Хуа Хуни // Вестн. Яньтай пед. ун-та. — 2001。— № 3。— С. 83–89)

17. 黄,南松. 论省略 / 黄南松 // 汉语学习: 1995(6): 37–41 (Хуан, Наньсун. Обзор неполных предложений / Хуан Наньсун // Изучение кит. яз. – 1995. – № 6. – С. 37–41).
18. 田,然. 现代汉语叙事语篇中NP的省略 / 田然 // 汉语学习, 2003 (12) : 68–71 (Тянь, Жань. Неполные предложения с пропуском субъекта в современном китайском языке / Тянь Жань // Изучение кит. яз. – 2003. – № 12. – С. 68–71).
19. 安,汝磐. 试谈主语的承前省略 / 安汝磐 // 北京师院学报, 1984(1) : 82–89 (Ан, Жупань. Неполные предпозиционные предложения с пропуском субъекта // Вестн. Пекин. пед. ун-та. –1984. – № 1. – С. 82–89).
20. 赵,云平. 俄语和汉语比较语法 / 赵云平. – 莫斯科: 进步出版社, 2003, 460页 (Чжао, Юньпин. Сопоставительная грамматика русского и китайского языков / Чжао Юньпин. – М. : Прогресс, 2003. – 460 с.).
21. 徐,通锵. 历史语言学 / 徐通锵. – 北京:商务印书馆, 1996, 441页 (Сюй, Тунцянь. Историческая лингвистика / Сюй Тунцянь. – Пекин : Коммерч. изд-во, 1996. – 441 с.).
22. 王,力. 王力文集 / 王力. – 山东: 山东教育出版社, 1984, 526页 (Ван, Ли. Сборник Ван Ли / Ван Ли. – Шандун : Шандун. изд-во образования, 1984. – 526 с.).
23. 袁,毓林. 汉语句子的文意不足和结构省略 / 袁毓林 // 汉语学习, 2002 (3), 1–5页 (Юань, Юйлин. Неполнота значения и строения в китайском предложении / Юань Юйлин // Изучение кит. яз. – 2002. – № 3. – С. 1–5).
24. 黎,锦熙. 新著国语法 / 黎锦熙. – 长沙: 湖南教育出版社, 2007, 347页 (Ли, Цзинси. Грамматика китайского языка / Ли Цзинси. – Чанша : Хунан. изд-во образования, 2007. – 347 с.).
25. 陈,昌来. 现代汉语句子 / 陈昌来. – 上海: 华东师范大学出版社, 2000, 313页 (Чэн, Чанлай. Современные китайские синтаксические системы / Чэн Чанлай. – Шанхай : Изд-во Восточнокит. пед. ун-та, 2000. – 313 с.).
26. 朱,晓雅. 现代汉语句模研究 / 朱晓雅. – 北京:北京大学出版社, 2001, 211页 (Чжу, Сяоя. Исследование модальности современных китайских предложений / Чжу Сяоя. – Пекин : Изд-во Пекин. ун-та, 2001. – 211 с.).
27. 陈,伟英. 汉语主语省略的认知语用研究 / 陈伟英 // 浙江大学. 2009 (08), 183页 (Чэн, Вэйин. Исследование по прагматическому и когнитивному аспекту в китайском предложении с пропуском субъекта / Чэн Вэйин // Вестн. Чжэцзян. ун-та. – 2009. – № 8. – 183 с.).
28. 刘,道英. “隐含”不同于“省略” / 刘道英 // 汉语学习, 1999 (6) : 15–19页 (Лю, Даоин. Сравнение «импликации» и «неполноты» / Лю Даоин // Изучение кит. яз. – 1999. – № 6. – С. 15–19).
29. 荣,晶. 汉语省略、隐含、空语类的区分 / 荣晶 // 新祖大学学报, 1989(4): 81–87页 (Жун, Цзин. Сравнение неполноты, импликации, синтаксического нуля / Жун Цзин // Вестн. Синцз. ун-та. – 1989. – № 4. – С. 81–87).
30. 张,悦. 汉语主语省略句的语用学研究 / 张悦 // 渤海大学, 2012 (6), 39页 (Чжан, Юэ. Исследование по практическому аспекту в китайском предложении с пропуском субъекта / Чжан Юэ // Вестн. Бохай. ун-та. – 2012. – № 6. – 39 с.).
31. 邵,敬敏. 汉语语法专题研究 / 邵敬敏. – 桂林: 广西师范大学出版社, 2003, 220页 (Шао, Цзинмин. Исследование по специальной теме в грамматике китайского языка / Шао Цзинмин. – Гуйлинь : Изд-во Гуансин. пед. ун-та, 2003. – 220 с.).
32. 李,旭. 从语义角度分析省略句生成的依据 / 李旭, 徐旭刚 // 汉语言研究: 62–63 (Ли, Сюй. Анализ неполных предложений: семантический аспект / Ли Сюй, Сюй Сюйган // Исслед. кит. яз. – 2011. – № 6. – С. 62–63).
33. 杜,道流. 会话省略中的焦点控制及句法语义影响 / 杜道流 // 语言教学与研究, 2000(04), 32–37页 (Ду, Даолюй. Неполные предложения в диалогических единствах и их синтаксическая неполнота / Ду Даолюй // Преподавание и исслед. яз. – 2000. – № 4. – С. 32–37).
34. 朱,德熙. 现代汉语语法研究 / 朱德熙. – 北京:商务印书馆, 1997, 224页 (Чжу, Дэси. Исследование грамматики современного китайского языка / Чжу Дэси. – Пекин : Коммерч. изд-во, 1997. – 224 с.).
35. 杨,雪燕. 会话省略的功能研究 / 杨雪燕 // 中国外语: 2012 (5) : 55–61 (Ян, Юэянь. Функциональное исследование неполных предложений в диалогах / Ян Юэянь // Иностр. яз. в Китае. – 2012. – № 5. – С. 55–61).
36. 绍,敬敏. 省略句与非主谓句新说 / 邵敬敏 // 语文学刊, 1991 (7) : 26–28页 (Шао, Цзинмин. Неполные предложения и однородные предложения / Шао Цзинмин // Изучение кит. яз. – 1991. – № 7. – С. 26–28).
37. 岳,楠. 汉语省略现象的发展 / 岳楠 // 语文学刊: 2012 (4): 30–31 (Юэ, Нань. Развитие неполных предложений / Юэ Нань // Журн. кит. яз. – 2012. – № 4. – С. 30–31).

References

1. Lu Jiping. *The basis of Chinese grammar*. Beijing, Commercial Publishing House, 2000. 507 p. (in Chinese).
2. Gao Minkai. *Chinese grammar study*. Beijing, Commercial Publishing House, 1986. 557 p. (in Chinese).
3. Wang Weixian. *Theoretical grammar of modern Chinese*. Beijing, Commercial Publishing House, 1997. 300 p. (in Chinese).
4. Lui Shusyan. *Chinese grammar questions*. Beijing, Commercial Publishing House, 1797. 113 p. (in Chinese).
5. Zhang Guibin. Review of incomplete sentences research. *Learn Chinese*, 1998, no. 1, pp. 25–29 (in Chinese).
6. Gui Shichun. *New psychological linguistics*. Shanghai, Shanghai Foreign Languages Education Publishing House, 2000. 426 p. (in Chinese).
7. Zhu Manshu. *Psychological linguistics*. Shanghai, East Chinese Pedal Publishing House University, 1990. 490 p. (in Chinese).
8. Liu Limin. *Psychological linguistics*. Sichuan, Publishing House of Sichuan University, 2000. 628 p. (in China).
9. Fan Xiao. *Sketches of grammatical theory*. Shanghai, Shanghai Publishing House of Translations, 2003. 549 p. (in Chinese).
10. Juan Bozhun. *Modern Chinese*. Beijing, Higher Education Publishing House, 2007. 261 p. (in Chinese).
11. Rong Jing. Theoretical study of the order of Chinese words. *The Practice of Chinese Linguistics*, 2000, no. 3 (in Chinese).
12. Zhang Tianwei. Definition and approaches of incomplete sentences: theory and practice. *Study of Foreign Languages*, 2011, no. 6 (in Chinese).
13. Hu Yushu. *Modern Chinese*. Shanghai, Shanghai Education Publishing House, 2000. 561p. (in Chinese).
14. Sin Fui. *Modern Chinese*. Beijing, Higher Education Publishing House, 1991. 560 p. (in Chinese).

15. Li Lindin. *Syntax of modern Chinese*. Beijing, Commercial Publishing House, 1986. 328 p. (in Chinese).
16. Hua Huni. Investigation of incomplete sentences with the subject component. *Vesti Yantai Pedagogical University*, 2001, no. 3, pp. 83–89 (in Chinese).
17. Huang Nansong. Review of incomplete sentences. *Learn Chinese*, 1995, no. 6, pp. 37–41 (in Chinese).
18. Tian Jan. Incomplete sentences with subject skipping in modern Chinese. *Learn Chinese*, 2003, no. 12, pp. 68–71 (in Chinese).
19. An Zhupan. Incomplete prepositional sentences with subject omission. *Bulletin of Beijing Pedagogical University*, 1984, no. 1, pp. 82–89 (in Chinese).
20. Chzhao Yun'pin. *Comparative grammar of Russian and Chinese*. Moscow, Progress Publ., 2003. 460 p. (in Russian).
21. Xu Tongqiang. *Historical linguistics*. Beijing, Commercial Publishing House, 1996. 441p. (in Chinese).
22. Wang Li. *Wang Lee Collection*. Shandong, Shandong Publishing House of Education, 1984. 526 p. (in Chinese).
23. Yuan Yulin. Incompleteness of meaning and structure in the Chinese sentence. *Learn Chinese*, 2002, no. 3, pp. 1–5 (in Chinese).
24. Li Jingxi. *Chinese grammar*. Changsha, Hunan Publishing House of Education, 2007. 347p. (in Chinese).
25. Chang Chanlay. *Modern Chinese syntax systems*. Shanghai, East Chinese Pedagogical Publishing House University, 2000. 313 p. (in Chinese).
26. Zhu Xiaoya. *Study of the modality of modern Chinese sentences*. Beijing, Beijing Publishing University Press, 2001. 211 p. (in Chinese).
27. Cheng Weiyang. Study on the pragmatic and cognitive aspect in the Chinese proposal with the omission of the subject. *Zhejiang University Bulletin*, 2009, no. 8, 183 p. (in Chinese).
28. Liu Daojin. Comparison of “implication” and “incompleteness”. *Learn Chinese*, 1999, no. 6, pp. 15–19 (in Chinese).
29. Zhong Jing. Comparison of incompleteness, implication, syntactic zero. *Bulletin of Xingjing University*, 1989, no. 4, pp. 81–87 (in Chinese).
30. Zhang Yue. A study on the practical aspect in the Chinese proposal with a subject omission. *Bulletin of the Bohai University*, 2012, no. 6. 39 p. (in Chinese).
31. Shao Jingmin. *Study on a special topic in Chinese grammar*. Guilin, Guangsin Pedagogical University Press, 2003. 220 p. (in Chinese).
32. Lee Xu. Analysis of incomplete sentences: semantic aspect. *Learn Chinese*, 2011, no. 6, pp. 62–63 (in Chinese).
33. Do Dauli. Incomplete sentences in dialogical unity and their syntactic incompleteness. *Teaching and study of language*, 2000, no. 4, pp. 32–37 (in Chinese).
34. Zhu Desi. *A study of the grammar of modern Chinese*. Beijing, Commercial Publishing House, 1997. 224 p. (in Chinese).
35. Yang Yueyan. Functional study of incomplete sentences in dialogues. *Foreign languages in China*, 2012, no. 5, pp. 55–61 (in Chinese).
36. Shao Jingming. Incomplete sentences and homogeneous sentences. *Learn Chinese*, 1991, no. 7, pp. 26–28 (in Chinese).
37. Yue Nan. Development of incomplete sentences. *Journal of Chinese*, 2012, no. 4, pp. 30–31 (in Chinese).

Информация об авторе

Шоу Цзяжуй – аспирант. Белорусский государственный педагогический университет им. Максима Танка (ул. Советская 18, 1, 220050, Минск, Республика Беларусь). E-mail: ms.jiarui@mail.ru

Information about the author

Shou Jiarui – Postgraduate student. Belarusian State Pedagogical University named after Maxim Tank (18 Sovetskaya Str., Minsk 220050, Belarus). E-mail: ms.jiarui@mail.ru